

Interventionslogik for prioritet nr. 1 "En innovativ region"

LÆSEVEJLEDNING

For en optimal forståelse af teksterne bedes du være opmærksom på følgende rammebetingelser for programudkastet:

- Det planlagte Interreg-program er opdelt i fire prioriteter, hvis indhold blev valgt på grundlag af en analyse af de fælles grænseoverskridende temaer i den samlede region. Der kan kun tages højde for temaer, der er fælles for programområdet.
- For hver prioritet er der blevet valgt et eller flere såkaldte "specifikke mål". Ordlyden og udformningen af disse er specificeret af EU-Kommissionen og kan ikke ændres. Beskrivelsen er udtryk for den konkrete implementering af disse specifikke mål i programområdet.
- Beskrivelsen af de enkelte specifikke mål under B. følger kravene i den såkaldte interventionslogik, hvis ramme er fastsat af EU-Kommissionen. Interventionslogikken består af følgende elementer, der indbyrdes relaterer til hinanden: 1. Udfordringer - 2. Tilstræbte resultater og mål - 3. Planlagte tiltag for at nå målene - (4. Måling af målopfyldelsen - endnu ikke inkluderet her)
- Afsnit A. om den overordnede strategi for prioriteten viser sammenhængen mellem de enkelte specifikke mål.

A. Strategi for prioriteten

Sammenhæng mellem de enkelte specifikke mål: Dette afsnit skal som det sidste samle op på resultaterne af temaanalysen og nedenstående interventionslogik for de enkelte specifikke mål, herunder: udfordringer på tværs af prioriteter og planlagte løsningsforslag/mål, emner på tværs af prioriteter etc., lessons learned fra 5A, forbindelse til Østersøstrategien

Den helhedsstrategiske tilgang for prioritet 1 svarer til tilgangen beskrevet under B.1 nedenfor, da prioritet 1 kun omfatter et specifikt mål. Målene for prioriteten og de planlagte løsningsforslag er også beskrevet der.

Generelle oplysninger

I forlængelse af temaanalysen og erfaringerne fra Interreg 5A forstås følgende områder som programregionens styrkepositioner:

- Life science, sundhedsinnovation, medicinalteknik, medicinsk bioteknologi og velfærdsteknologi
- Vedvarende energi og energieffektivitet, cleantech og grøn bioteknologi
- Turisme- og kulturøkonomi samt kreative erhverv
- Fødevarer
- Maritime erhverv
- Mobilitet og logistik
- Industri 4.0, robotteknologi og automatisering

Bæredygtighed, ikke-diskriminering, ligestilling, digitalisering og sprog defineres som tværgående emner i programmet og er relevante for alle prioriteter. Disse tværgående emner og deres konkrete implementering i programmet beskrives nærmere i et senere programudkast som led i programstrategien.

B.1 Specifikt mål 1 "Udvidelse af forsknings- og innovationskapaciteter og introduktion af fremtidsorienterede teknologier"

1. Motivation for valg af det specifikke mål

Hvilke grænseoverskridende udfordringer ønsker programmet at imødegå med dette specifikke mål? Hvad er udgangspunktet i forhold til Interreg 5A?

Innovation og ny teknologi er nøglen til økonomisk vækst og konkurrencekraft for virksomheder i det globale marked. Selv om den dansk-tyske programregion ifølge *Regional Innovation Scoreboard* fra 2019 i europæisk sammenhæng overordnet er kendetegnet ved en høj grad af innovationskraft og har en række udmærkede universiteter, så har programregionen på nationalt plan en forholdsvis lav F&U-kapacitet og få innovative og vækstorienterede virksomheder. De investerer færre ressourcer i forskning og udvikling og deres produktivitet og eksportandel er lavere end gennemsnittet i de to lande. Som følge heraf er den teknologiske udvikling og den digitale omstilling mindre udtalt end på landsplan, hvilket kan få negative følger for den økonomiske og den bæredygtige udvikling i programregionen.

En vedvarende stærk innovationskraft er afgørende for at kunne gennemføre overgangen til et bæredygtigt samfund og løse de globale udfordringer. Den stigende globalisering og klimaforandringerne kræver innovative og bæredygtige løsninger. Investeringer i forskning og innovation i programregionen skal derfor have et langsigtet og strategisk sigte. For at udnytte programrådets fulde vækstpotentiale, er det derfor afgørende at øge innovationsevnen og kommercialiseringsgraden i virksomhederne. Det er nødvendigt at styrke interaktionen mellem virksomheder og vidensinstitutioner, at styrke virksomhederne (særligt SMV) og generelt fremme innovationsevnen ved at udvikle nye (teknologiske) anvendelsesorienterede løsninger inden for styrkepositionerne.

Især covid-19-pandemien har bidraget til en stærk afdæmpning af den globale vækst i 2020/2021 og samtidig medført en stor belastning f.eks. inden for sundhedsvæsenet. Pandemien har vist, at globale kriser med økonomiske, skattemæssige og sociale følger ikke kan løses af de enkelte lande alene, men må adresseres gennem en fælles indsats og investeringer i en bæredygtig, digital, robust og socialt integrativ økonomi.

Pandemien har dog også samtidig fremskyndet digitaliseringen i samfundet. Virksomheder har bl.a. været tvunget til at indgå nye samarbejder og afprøve innovative arbejdsmetoder og -processer. Det betyder bl.a., at der i mellemtiden er set flere gode eksempler på, hvordan den offentlige sektor kan støtte, udvikle og udmønte innovationer også uden for de traditionelle områder.

Den digitale omstilling er en global megatendens. Den forandrer i hastigt tempo den måde, vi handler, arbejder, uddanner os og bliver underholdt på. Digitalisering skaber nye muligheder for aktørerne i programregionen og den grænseoverskridende udveksling, men kræver også nye kompetencer, udfordrer de velkendte arbejdsområder og -processer og indebærer nye risici med hensyn til sikkerhed og

databeskyttelse. Den meget forskellige grad af digitalisering i Danmark og Tyskland udgør i den forbindelse desuden en væsentlig strukturel hindring.

I den forrige støtteperiode er talrige projekter blevet støttet, som har haft til formål at styrke programområdets grænseoverskridende innovationsevne, forstået som produkt-, proces- og socialinnovation. Særligt vellykkede og med varig effekt var projekter, hvor de deltagende partnere havde forskellige baggrunde, eller hvor der var fokus på opbygning af "co-creation-" og testfaciliteter og udvikling af (basis-)produkter. En kobling mellem universiteter eller universitetshospitaler, virksomheder og offentlige institutioner fungerede særligt godt som følge af perspektivmangfoldigheden og kompetencer, der supplerede hinanden. På grund af disse partnerskaber lykkedes det at kæde perspektiver og forventninger bedre sammen mellem praksis/virksomheder og teori/universiteter/forskningsinstitutioner. Den tidlige involvering af virksomheder gav forskningsinstitutionerne mulighed for på et tidligt tidspunkt at afprøve, om viden/resultater og udviklinger fungerer i praksis, og eventuelt foretage justeringer. For de deltagende virksomheder bestod merværdien af projektpartnerskabet især i, at de kunne afprøve deres produkter/prototyper i reelle omgivelser, og at der i nogle tilfælde åbnede sig et nyt marked for dem. Disse resultater og erfaringer skal der bygges videre på.

2. Tilstræbte resultater og mål

Hvilken ændring/forandring i relation til udfordringerne søges opnået med programmidlerne? Hvilke konkrete mål sætter programmet sig i den henseende?

Innovation og forskning er vigtige drivkræfter for regional udvikling, vækst og beskæftigelse og dermed af stor betydning for programregionen.

Med udgangspunkt i intelligent specialisering, der har som mål at fastlægge de nationale/regionale og dermed også grænseoverskridende innovationsstrategier med afsæt i styrkerne og det regionale behov, tilstræbes der en videreudvikling og en udbygning af innovationskapaciteten og en forøgelse af innovationsinvesteringerne i programregionen.

Under dette specifikke mål skal der ydes bidrag til en yderligere styrkelse af F&U-aktiviteterne og en endnu bedre udnyttelse af forskningsresultaterne samt til bæredygtig vækst f.eks. gennem innovation inden for life science/sundhedssektoren samt de øvrige styrkepositioner i regionen. Programmets mål er derfor også i højere grad og mere effektivt at udnytte kompetencerne og styrkerne samt den (eksisterende) innovations- og forskningskapacitet på tværs af grænsen og derved udvikle grænseoverskridende synergier. Derudover skal de planlagte aktiviteter bidrage til at styrke grænseoverskridende innovationsprocesser og en anvendelsesorienteret forskning – med deltagelse af virksomheder (særligt SMV) – for på længere sigt at etablere et stærkt, konkurrencedygtigt, grænseoverskridende forsknings- og innovationslandskab i programområdet.

Borgerne og brugerne skal være drivkræfterne i f.eks. identificeringen og udviklingen af nye produkter og serviceydelser inden for sundhedsøkonomi, medicinalteknik og velfærdsteknologi og således imødegå samfundsmæssige udfordringer. Desuden skal det enorme innovative udviklingspotentiale, der opstår i forbindelse med byggeriet af Femern Bælt-forbindelsen, udfoldes til gavn for hele programregionen.

Desuden er udnyttelsen og styrkelsen af den innovationskapacitet, som eksisterende klynger, netværk og innovative virksomheder samt offentlige institutioner ligger inde med, en vigtig vej til øget innovation. Den strategiske sammenkobling af disse aktører udgør et uudnyttet potentiale. I den forbindelse rummer især offentlig-private partnerskaber og innovationsprocesser store muligheder i en grænseoverskridende sammenhæng, fordi disse samarbejder ofte har et langsigtet perspektiv, og komplementære styrker inden for forskning og udvikling bliver ført sammen.

Den digitale omstilling, der potentielt vil bane vejen for innovationsprocesser og samfundsudvikling, skal ses som et tværgående emne for alle prioriteter i programmet. Nye digitale teknologier som KI, VR/AR, Blockchain, robotteknologi og tingenes internet (IoT) er også centrale redskaber for programregionen til at imødegå samfundsmæssige udfordringer, fremme og udvikle nye virksomheder, innovationer, serviceydelser og mere bæredygtige levevilkår og infrastrukturer.

Afgrænsning over for de andre prioriteter

Emnerne a) energi b) klimaforandringer c) cirkulær økonomi – herunder den respektive innovations-, udviklings- og implementeringsproces – bliver afdækket under prioritet 2 og kan ikke opnå støtte under prioritet 1, da fokus i prioritet 1 ligger på programregionens øvrige styrkepositioner.

3. Støtteberettigede tiltag

Hvordan søges programmålene opnået? Hvilke konkrete foranstaltninger skal der ydes tilskud til under dette specifikke mål? Og som tillæg: hvilket bidrag forventes foranstaltningerne at yde til Østersøstrategien?

Nedenstående aktiviteter er i løbet af programmeringsprocessen blevet identificeret i analyser, evalueringer, ved deltagelse af aktører samt via relevante erfaringer fra forgængerprogrammet og anses for at være egnede bidrag til opnåelse af programmets mål.

- a) Udvikle, udbygge og styrke test- og co-creation-faciliteter, herunder også etablering af varige grænseoverskridende faciliteter, der har til formål at skabe steder til kreativ udveksling mellem videnskab og erhvervsliv og i den forbindelse især understøtte teknologioverførsel fra universiteterne og forskningsinstitutionerne ved at oprette nye virksomheder. Sådanne faciliteter kunne f.eks. være:
 - Co-Working Spaces
 - Start-up Camps
 - FabLabs og lign.
- b) Forbinde teknologiske klynger på begge sider af grænsen ved hjælp af cross cluster-samarbejder
- c) Øge og videreudvikle det anvendelsesorienterede samarbejde mellem universiteter samt mellem universiteter og virksomheder
- d) Opbygge kapacitet hos klynger- og netværkssamarbejder med henblik på forstærkede aktiviteter inden for innovation og anvendt forskning
- e) Initiere og udbygge offentlig-private innovationssamarbejder (f.eks. OPI-projekter) inden for styrkepositionerne
- f) Udvikle og understøtte strategiske partnerskaber, herunder triple/quatro-helix-samarbejder og socialt innovative partnerskaber

- g) Udvikle og implementere innovative og bæredygtige løsninger på sundheds- og velfærdsområdet bl.a. gennem inddragelse af brugere, patienter og borgere (user driven innovation)
 - Udvikling og udveksling af best practices og knowhow for nye sundhedskoncepter inden for og mellem klynger og netværk
 - Udvikling og implementering af nye teknologiske processer på sundheds- og velfærdsområdet, i samarbejde med SMV, interesseorganisationer, brugere af teknologiske fornyelser og patienter
 - Udvikling og implementering af løsninger (bl.a. e-health og telemedicin) for at forbedre kvaliteten af og adgangen til ydelser på sundheds- og plejeområdet
 - Udvikling af løsninger for at lette overgangen mellem stationær/ambulant behandling og pleje (f.eks. rådgivningstilbud)
 - Udvikling af løsninger til støtte af plejearbejdet i hjemmet og i plejehjem
- h) Identificere, udvikle og implementere innovative projekter og netværksaktiviteter, som udspringer af Femern Bælt-byggeriet (f.eks. inden for de maritime erhverv, life science, fødevarer og logistik), herunder at etablere vedvarende samarbejdsstrukturer mellem virksomheder, videns- og uddannelsesinstitutioner. Samarbejdet skal understøtte en optimal udnyttelse af de vidensbaserede ressourcer og skabe forudsætninger for, at regionen kan blive et muligt kraftcenter inden for forskning og udvikling med de teknologiske løsninger og kommercielle muligheder, som følger med byggeprojektet
- i) Udvikle og implementere innovative produkter og processer inden for programrådets styrkepositioner, f.eks. fødevarer. Dette omfatter også ikke-tekniske innovationer som nye koncepter for serviceydelser, processer, organisation og markedsføring samt forretningsmodeller
- j) Udvikle tiltag, der understøtter virksomheder i forbindelse med udvikling og skalering af innovationer
- k) Fremme iværksætteri i offentlige og private virksomheder

Bidrag til Østersøstrategien (EUSBSR)

Projekter i prioritet 1 kan bidrage til EUSBSR-prioritetsområdet "Innovation", primært med henblik på Østersøområdets konkurrencekraft og et forbedret makroregionalt, kollaborativt økosystem for innovation, forskning, SMV og digitalisering.

4. Målgrupper

Private virksomheder (særligt SMV), brancheforeninger, faglige udviklingsnetværk, klyngeorganisationer, offentlige myndigheder og halvoffentlige organisationer og institutioner, forsknings- og uddannelsesinstitutioner og institutioner, der fremmer teknologioverførsel, regioner, kommuner, sygehuse, patientforeninger.